

Jak na označníky autobusových zastávek

Jan Kolařík, zpracovatel Koncepce veřejné dopravy pro Uherské Hradiště

S označníky autobusových zastávek je to trochu složitější. Svazuje je více pravidel a doporučení než jiné prvky informačního a orientačního systému, ale i přesto mají obrovský potenciál, aby vypadaly skvěle.

So here's the deal. Celé to komplikuje fakt, že Zlínský kraj připravuje integrovaný dopravní systém, jehož součástí bude i městská a příměstská autobusová doprava v Uherském Hradišti. Tento systém bude mít svůj brand (pracovně mu říkejme „IDS ZK“ – Zlínský kraj se bude snažit, aby byl brand co nejsilnější) včetně propracovaného vizuálního stylu i jednotného designu mobiliáře na zastávkách. Zároveň si ale kraj uvědomuje, že větší města již často mají (nebo – jako v případě Uherského Hradiště – připravují) svůj vlastní unikátní design mobiliáře v souladu s vizuální identitou města a krajské unifikované zastávky by do něj nemusely zapadnout. Proto v případě takových měst připouští výjimku: umožňuje zastávkové označníky zachovat v designu a vizuálním stylu města samotného, budou-li informace na nich prezentovány ve stejné logické formě jako u unifikovaných krajských označků a bude-li dobře viditelné jednobarevné logo integrovaného dopravního systému. Ve výsledku tak zastávkový označník pro Uherské Hradiště musí zapadat mezi další prvky informačního a orientačního systému, ale jeho grafika musí být také dostatečně neutrální.

A z čeho se označník skládá?

Jedná se o tyč nebo široký sloupek vysoký podobně jako rozcestník, na němž jsou tyto prvky:

— Standardizovaná dopravní značka „J4a“ (viz Google) o rozměru 0,5 m × 0,5 m. Jde o bílý čtverec s modrým rámečkem. Konkrétní odstín modré (jen se musí na první pohled podobat modré na jiných dopravních značkách) ani materiál nejsou definovány, dokonce ani tloušťka značky samotné (ta může být i graficky znázorněna na stejné ploše jako zbytek označníku, jde-li například o široký sloupek). Uvnitř čtverce může být libovolná jednobarevná grafika, z níž musí být zároveň patrné, že jde o zastávku veřejné dopravy. Zatím zde doporučuji rezervovat prostor pro dočasné logo hradištské MHD a příměstské dopravy (pracovně logo „Slovácká doprava“), než dojde k integraci do připravovaného krajského systému. V momentě integrace se logo změní na „IDS ZK“. Kromě této jednorázové změny se nic v této části měnit v budoucnu nebude.

— Tabulka se základními informacemi o zastávce, čitelnými z podobné dálky jako rozcestník. Musí zde být piktogram autobusu, název ve tvaru „Název města, Název zastávky“ s tím, že název města od názvu konkrétní zastávky musí být typograficky odlišen. Záměrně neuvádím pouze Uherské Hradiště, ale obecněji název města. Může se totiž stát (a bylo by to žádoucí), že celou vizuální identitu Uherského Hradiště a design mobiliáře převezmou i města Staré Město a Kunovice a celé souměstí se tak bude prezentovat navenek graficky jednotně. Dále na tabulce nesmí chybět označení nástupní hrany (jedno písmeno v kolečku) a tarifní zóny (čtyřmístný textový řetězec umístěný ve dvou spojených kolečkách). Nesmějí chybět české a anglické popisky informací. Do budoucna se bude hodit i drobný vyhrazený prostor za názvem zastávky pro případné piktogramy indikující možný přestup na jiný druh dopravy (hlavně na vlak). Tato celá část označníku se bude měnit příležitostně jednou za několik let.

— Tabulka s přehledem linek obsluhující konkrétní zastávku, také dobře čitelná z dálky, ale celkově stačí drobnější písmo ve srovnání s předchozí tabulkou. Každá linka, ať už v dočasné „Slovácké dopravě“ nebo pozdějším „IDS ZK“, bude mít své dvou- až třímístné označení z číslic i písmen na barevném čtverci. Barvu čtverce bude definovat samotný dopravní systém. Obecně

městské linky budou mít pestré podbarvení, příměstské pouze odstíny šedé. Ke každému uvedenému označení linek bude náležet i název konečné (opět ve tvaru „Název města, Název zastávky“) a volitelně i název důležité zastávky na trase „přes/via“. Typický městský označnický bude uvádět tři linky, složitější označnický jich budou mít 10, v extrémních případech s mnoha příměstskými linkami jich může být až 20 (zde se nebráním kreativním řešením, nebude vadit ani zhoršená čitelnost). Obsah této celé části označnický se bude měnit přibližně jednou ročně.

— Většina zastávek bude mít jízdní řády a podrobnější informace o dopravním systému v samostatně stojících vitrínách nebo nástěnkách v přístřešcích. Pro méně frekventované zastávky však musí existovat alternativa k této variantě ve formě malé vitríny přímo v rámci označnický. Do ní se musí vlézt pět listů A4 na šířku nad sebe. Občas se tato malá vitrína objeví i na označnických frekventovaných zastávek, které mají k dispozici přístřešky nebo samostatné velké vitríny, ale pro listy papíru s jinými informacemi než na těch nefrekventovaných (grafická schémata přestupních uzlů).

Co se ještě může na zastávce objevit mimo označnický?

— U rozsáhlejších přestupních uzlů budou muset být i směrové ukazatele k dalším nástupním hranám nebo tabule s mapkou přestupního uzlu, případně směrové ukazatele pro přestup na jiný druh dopravy (dálkové autobusy, vlak). Směrové ukazatele k dalším autobusovým nástupním hranám nesmějí vynechat označení těchto hran pomocí písmene v kolečku, celý název zastávky a stručný výpis linek nebo obecnějších směrů, kam linky jezdí.

— Elektronická odjezdová tabule. Zde se bohužel špatně odhaduje její design, většinou její výrobci neumožňují příliš měnit. Nějaké z nich nám zřejmě dodá Zlínský kraj. Do návrhu informačního a orientačního systému bych počítal s tím, že bude upevněna na samostatné tyči mimo označnický, spíše blíže zastávkovému přístřešku.

Na další stránce najdete zjednodušený náčrt zastávkového označnický...

